

dem, forinden han tager sin Beslutning, og som har gjort det selv, saa er han ganske anderledes istand til at sætte Grændser for, hvor langt man kan gaa, og dette har den store Fordel, at han oftere har prøvet saadanne Ting og veed, hvor Meget man maa regne paa, at der gaar med, og at man ikke maa sætte sine Overslag for lavt, overhovedet bruge den rette Fremgangsmaade, hvad man virkelig ikke kan forlange hos Embedsmænd, hvis hele Kalb og Hverv ikke gaa i denne Retning. Jeg maa endnu kun sœie til, at jeg ikke blandt Professorene har fundet Nogen, som kunde gaa i den Retning. Overfor Uttringer, der ere komne frem, maa jeg dog forvare mig imod, at Embedsmænd ikke skulde være anvendelige, fordi de sidde og blive slidte op i Kontorerne. For det Første kan der nu godt sidde Nogle i Kontorerne, der kunne have godt Kjendskab til Livet udenfor; det er en Misforstaaelse, at dette ikke skulde være Tilfældet, og dernæst er der mangfoldige Embedsmænd omkring i Landet, der komme i Berøring med Livet paa andre Maader. Jeg har blot sagt, at her frembød der sig en Mand med fortrinlige Betingelser, og at jeg ikke har fundet nogen Anden, der stod den botaniske Have nær, der var saa skiftet til dette Hverv som han. Til Slutning maa jeg blot gøre den ene lille Bemærkning, at naar jeg har talt om den høiere Dannelses Betydning i det Hele for Samfundet, saa tror jeg netop i, hvad jeg har yttret, at have lagt klart for Dagen, at jeg anser Samfundet for et organisk Samfund, og at den høiere Dannelse ligefrem gik ud paa at virke ind paa den lavere Dannelse. Jeg har ikke talt om Universitetsdannelsen i det Hele, thi det er ikke fra Universitetet alene, at den høiere Dannelse kommer frem. Der er ogsaa andre Veie, ad hvilke den kan komme frem; men forøvrigt maa jeg sige, at, naar Nogle have sagt, at Universitetsdannelsen pleier at blive saa stærkt rost, saa maa jeg tilstaa, at det forekommer mig at være omvendt, og at man blot behøver at nævne dette Ord for strax, naar det er brugt i Møder eller andetsteds, at faae at høre, at man har sagt noget rigtigt Glemt. Jeg tror altsaa ikke, at den er udsat for at blive for-

dærvet ved altfor megen Ros; men det kan maasse være til dens Gavn, og jeg skal forresten ikke negte, at den kan have sine Svæbker. Jeg tror, at jeg i min korte Tid som Minister dog har viist, at jeg har havt Blif for, at man maatte se at gjøre Forandringer deri; men dette forandrer ikke Hovedsætningen, at den høiere Dannelse i Livet, til hvis Fremkaldelse Universitetet har virket og i Arhundreder været et overordentligt væsentlig Organ til at opnaa samme, har saa særdeles stor Betydning, ikke blot for de Dannede alene, men for Landet i det Hele, og saaledes virker baade paa Hoved og Fod paa samme Tid.

Winther: Jeg vil blot overfor det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgfreds (Koch) bemærke, at han var enig med mig i det, der var Hovedsagen i mine Udtalelser. Det kunde naturligvis ikke falde mig ind at sige, at Stortallet ikke vilde ønske, at denne Lov blev vedtagen; thi dette staar saa klart, at ethvert Menneffe kan se det. Jeg sagde kun, at der ikke hos det var en Overbevisning om, at en særlig Lov var nødvendig for at ordne det Forhold, thi det staar at læse i de Herrers Udtalelser. I Anledning af den Sag, der nu sidst blev omtalt af den ærede Minister, vil jeg tillade mig en kort Uttring, som ikke er fremkaldt ved den ærede Ministers, men ved den ærede Ordførers Udtalelse. Den ærede Ordfører mente nemlig, at det var Noget, som var i sin Orden og ønskeligt, at vi efterhaanden maatte komme dertil, at Regjeringen ved mange Leiligheder fremdrog private Mænd til at give Raad og Betænkning med Hensyn til Styrelsen af vigtige offentlige Anliggender. Der er jo under ingen Regjering stærkere end under den nuværende, — saa at det er Noget, denne Regjering hylder — nedsat en Masse af Kommissioner i nogle faa Aar, saa at man forundrer sig over, hvad Grunden kan være til; at det netop sker nu. For mig har det altid staaet saaledes, at Regjeringen paa denne Maade har skaffet sig Hjælpetropper overfor en vis Side af Repræsentationen. Regjeringen skaffer sig paa denne Maade en Støtte, idet den endog af selve